

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU ISTARSKÉ ŽUPANIJE

Rijeka, studeni 2016.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	12
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	15
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	24
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	29
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	31

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/16-10/40
URBROJ: 613-10-16-37

Rijeka, 8. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA
MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU ISTARKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Istarske županije (dalje u tekstu: Županije).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 8. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Istarskoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za mineralne sirovine
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknade za mineralne sirovine te izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Rudarsko-geološke studije i Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za eksploataciju mineralnih sirovina, podaci iz Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, podaci iz sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) vezana uz gospodarenje mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima vezanim uz gospodarenje mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ako su ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, ako se provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajnije nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
 - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
 - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremenji pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko - građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko - građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje koje se prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, određivanje posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, određivanje granica istražnog prostora, određivanje vrste i količine istražnih radova te određivanje rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije.

Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije. Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina. Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fiksni dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.

Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske. Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50,0 % gradu, odnosno općini, a 50,0 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog Strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu Strategije u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa Strategijom, te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), strategija gospodarenja mineralnim sirovinama na državnoj razini nije donesena. U veljači 2013. Županija je izradila Rudarsko-geološku studiju potencijala i gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu koji je vrijedio do svibnja 2013. Prema odredbi članka 18. Pravilnika o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija, rudarsko-geološke studije koje su izrađene prije stupanja na snagu navedenog Pravilnika, trebalo je uskladiti s njegovim odredbama u roku jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Izmjenama Prostornog plana Županije (Službene novine Istarske županije 2/02, 1/05, 4/05, 14/05 - pročišćeni tekst, 10/08, 07/10, 16/11 – pročišćeni tekst i 13/12), iz lipnja 2016. je određeno da se navedenim Planom utvrđuju uvjeti za smještaj površina za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, a na temelju Rudarsko-geološke studije potencijala i gospodarenja mineralnim sirovinama Županije.

Površine namijenjene za eksploataciju mineralnih sirovina (arhitektonsko-građevnog kamena, tehničko-građevnog kamena, kamenog pijeska, kalcita, eocenskih lapora i jurskih boksita) prikazane su u tablici navedenog plana. Planom su određene površine za eksploataciju kao postojeća eksploatacijska polja (lokacije za koje je odobrena ili je bila odobrena eksploatacija temeljem koncesije za eksploataciju), planirana eksploatacijska polja (lokacije s indiciranim ili dokazanim rezervama mineralnih sirovina) te potencijalna eksploatacijska polja (lokacije uvjetovane rezervacije prostora za proširenje postojećeg eksploatacijskog polja). U prostornim planovima jedinica lokalne samouprave se utvrđuje granica i veličina eksploatacijskog polja u skladu s prostornim planom Županije i propisima. Prema odredbi članka 104. Prostornog plana Županije utvrđeni su kriteriji za određivanje novih površina za istraživanje mineralnih sirovina (istražnih prostora), osim za tehničko-građevni kamen, građevinski pijesak i šljunak, za koje se nove površine za istraživanje mineralnih sirovina ne dozvoljavaju.

Odredbama Prostornog plana utvrđeno je da sanacija područja eksploatacije mineralnih sirovina mora biti sastavni dio odobrenja za eksploataciju, a može se provesti kao krajobrazno oplemenjivanje ili kao prenamjena za neku drugu djelatnost, sukladno navedenom Planu i/ili prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave.

Za lokacije napuštenih eksploatacijskih polja, lokacije bespravne eksploatacije, lokacije unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP-a) i druge lokacije za koja je u kartografskom prikazu u Planu, oznakom predviđena sanacija, u prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave potrebno je detaljno utvrditi obuhvat, namjenu, uvjete infrastrukturnog opremanja te druge uvjete pod kojima će se postojeća eksploatacija zatvoriti, sanirati i/ili prenamijeniti. Za eksploatacijsko polje Vale Novaki (ciglarska glina) predvidjeti takvu vrstu sanacije odnosno prenamjene koja će omogućiti zaštitu lokacija od izgradnje, čime bi se osiguralo ležište sirovine za eventualnu eksploataciju u budućnosti.

U Prostornom planu Županije određeno je pet eksploatacijskih polja (Valtura, Špandigo sjever, Špandigo jug, Gromače i Krase), unutar ekološke mreže na kojima se mora dovršiti eksploatacija i izvršiti sanacija najkasnije do isteka koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, bez mogućnosti daljnjeg produženja, osim ako se u postupku ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu utvrdi da ova namjena ne utječe negativno na ciljeve očuvanja i cjelovitosti ekološke mreže.

U tablici broj 1 daje se pregled prostora na području Županije na kojima se eksploatiraju mineralne sirovine za proizvodnju građevinskog materijala, te prostora na kojima se prije vršila eksploatacija.

Tablica broj 1

Prostori na kojima su izvođeni ili se izvode rudarski radovi
na području Županije

Redni broj	Naziv prostora	Grad ili općina na čijem se području prostor nalazi	Vrsta mineralne sirovine na koju se prostor odnosi
	1	2	3
1.	Plovanija	Grad Buje - Buie	Tehničko-građevni kamen
2.	Praščari	Grad Buzet	
3.	Kuk		
4.	Mečari	Grad Pazin	
5.	Podberam		
6.	Vršine	Grad Poreč - Parenzo	
7.	Vidrijan	Grad Pula - Pola	
8.	Vidrijan Tivoli		
9.	Španidigo (jug)*	Grad Rovinj - Rovigno	
10.	Španidigo (sjever)*		
11.	Monte Pozzo		
12.	Antenal	Grad Novigrad	
13.	Vilanija	Grad Umag - Umago	
14.	Kontrada	Grad Vodnjan - Dignano	
15.	Gromače	Općina Bale - Valle	
16.	Tambura	Općina Fažana - Fasana	
17.	Križarovica	Općina Gračišće	
18.	Krase		
19.	Maklavun	Općina Kanfanar	
20.	Sandarovo		
21.	Valtura*	Općina Ližnjan - Lisignano	
22.	Vranja	Općina Lupoglav	
23.	Podrola	Općina Marčana	
24.	Šumber I	Općina Sveta Nedelja	
25.	Šumber II		
26.	Lakovići	Općina Sveti Lovreč	
27.	Goda		
28.	Granavača	Općina Svetvinčenat	
29.	Rupa		

Redni broj	Naziv prostora	Grad ili općina na čijem se području prostor nalazi	Vrsta mineralne sirovine na koju se prostor odnosi
30.	Gusta Vala	Općina Žminj	Ciglarska glina
31.	Cikavac		
32.	Žminj		
33.	Gradišće		
34.	Sablica		
35.	Vale Novaki	Općina Cerovlje	Ciglarska glina
36.	Rakov potok		

*Eksploatacijsko polje Španidigo je dodijeljeno dvojici koncesionara, zbog čega smo navedeno eksploatacijsko polje podijelili na jug i sjever

*Dio eksploatacijskog polja Valtura se nalazi na području Grada Pula-Pola

U Prostornom planu Županije određeno je 28 eksploatacijskih polja tehničko-građevnog kamena kao postojeća i planirana eksploatacijska polja na kojima se može eksploatirati na prostoru Županije. Rudarsko-geološkom studijom potencijala i gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije iz 2013., obuhvaćen je veći broj eksploatacijskih polja nego što je određeno izmjenama Prostornog plana Županije, odnosno 46. Navedena studija sadrži i eksploatacijska polja na kojima se prijašnjih godina vršila eksploatacija i eksploatacijska polja na kojima se eksploatira a nisu obuhvaćena prostornim planom.

Prema odredbi članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija sadrži osobito planirani broj koncesija, predviđene vrste i predmete koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženjem razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije. U srednjoročnom planu davanja koncesija navode se gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave je izradio godišnje planove davanja koncesija za 2013., 2014., 2015. i 2016., te dostavio Ministarstvu financija. Srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija, Ured državne uprave nije sastavljao. Godišnji plan davanja koncesija mora biti u skladu sa srednjoročnim (trogodišnjim) planom davanja koncesija. Godišnjim planovima za davanje koncesija za 2013. i 2014. nisu planirani postupci davanja koncesija, a za 2015. planirana je zamjena rješenja. Godišnji plan davanja koncesija za 2016. sadrži dvije planirane koncesiju za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na pet godina i koncesiju za istraživanje tehničko-građevnog kamena na dvije godine.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava, popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala i prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva.

Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekata propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 142/13), koji je stupio na snagu 7. prosinca 2013.

Ured državne uprave nije ustrojio registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja te popis svih rudarskih gospodarskih subjekata kako je to propisano odredbom članka 145. stavka 2. Zakona o rudarstvu i odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima. Ured državne uprave raspolaže popisom eksploatacijskih polja mineralnih sirovina koji se nalaze na području Županije ali popis ne sadrži sve obvezne podatke u skladu s navedenim Pravilnikom.

Popisom nisu upisana sva eksploatacijska polja u Županiji koja su predviđena prostornim planom (primjerice eksploatacijsko polje Gusta Vala na području općine Svetvinčenat). Također, dio podataka koji se odnosi na trajanje koncesije je pogrešno naveden, nije ažuriran ili je različit onome upisanom u registar koncesija, a odnosi se na eksploatacijska polja Maklavun, Žminj, Monte Pozzo, Lakovići, Podberam, Antenal, Šumber I, Šumber II, Praščari i Kuk. Osim navedene evidencije, Ured državne uprave vodi zbirke isprava u kojim su pohranjeni svi bitni podaci za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje zasebno te su uloženi u registratore. Ministarstvu gospodarstva dostavljaju se podaci o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, odnosno podaci o svim rudarskim gospodarskim subjektima te svi upravni akti kojima se rudarskim gospodarskim subjektima odobrava istraživanje mineralnih sirovina, utvrđuju eksploatacijska polja mineralnih sirovina te daju koncesije za eksploataciju.

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka, te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju uređeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13).

Registar koncesija središnji je izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija. Ured državne uprave vodi propisane evidencije vezane uz eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

Registar koncesija (baza podataka) vodi se u elektroničnom obliku pomoću računalnog programa. Pregled i unos podataka u registar koncesija omogućen je Uredu državne uprave preko mrežnih stranica (Interneta) uz korištenje SMART kartice. Ured državne uprave nakon sklapanja ugovora o koncesiji dostavlja Ministarstvu financija ispunjeni obrazac Prijava za upis ugovora o koncesiji i ugovor o koncesiji. Prema obrazloženju voditelja Službe za gospodarstvo, Ureda državne uprave podatke o koncesiji u Registar koncesija unose zaposlenici Ministarstva financija.

Podaci o koncesiji se upisuju u Registar koncesija (naziv davatelja koncesije, naziv koncesionara, identifikacijski broj ugovora (dalje u tekstu: ID broj), razdoblje davanja koncesije, potraživanja s osnova naknade za koncesiju i druge podatke), a koncesionaru se dodjeljuju dva ID broja zbog praćenja fiksnog i varijabilnog dijela naknade za koncesiju. Ured državne uprave na temelju obrasca Prijava za upis naknade za koncesiju (u daljnjem tekstu UPK obrazac) upisuje u Registar koncesija podatke o zaduženju koncesionara (potraživanja) za varijabilni dio naknade za koncesiju, dok se za fiksni dio upisuje zaduženje na temelju obračuna.

Uvidom u dokumentaciju i ugovore o koncesiji utvrđeno je da u Registar koncesija nije upisano pet zaključenih ugovora za koncesiju (na eksploatacijskom polju Vilanija iz srpnja 2015., na eksploatacijskom polju Goda iz ožujka 2016., na eksploatacijskom polju Špandigo iz svibnja 2016., te na eksploatacijskim poljima Praščari i Kuk iz lipnja 2016.). Zbog navedenog, nisu im dodijeljeni novi ID brojevi.

Jedan koncesionar na eksploatacijskom polju Vilanija je plaćao svoje obveze temeljem zaduženje prema starim ID brojevima. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), koncesionar na eksploatacijskom polju Goda nije dostavio UPK obrazac za drugo tromjesečje (rok za dostavu bio je 15. srpnja 2016.), te nije zadužen. Za zaključene ugovore u svibnju i lipnju 2016., do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), koncesionari nisu dostavili UPK obrasce za treće tromjesečje jer je rok dostave 15. listopada 2016. U dva slučaja u Registar koncesija upisani su novi ugovori na eksploatacijskom polju Vršine iz veljače 2015. i Plovanija iz ožujka 2016., te su im dodijeljeni novi ID brojevi. Odredbama Pravilnika o Registru koncesija nije utvrđen rok za upis novih ugovora o koncesiji u Registar koncesija. U pojedinim slučajevima u Registar koncesija se upisuju, a u pojedinim ne upisuju novi ugovori o koncesiji nego se koncesionare zadužuje po starim ID brojevima dodijeljenim po prijašnjim rješenjima ili ugovorima. Obrada podataka iz Registra koncesija zbog nejednakog postupanja je otežana.

U Registru koncesija podaci o trajanju koncesije za pojedina odobrena polja (Lakotići, Goda, Špandigo (jug), Špandigo (sjever), Žminj, Maklavun, Vidrijan Tivoli, i Gromače) iznose 99 ili 100 godina, a prema odredbama Zakona o rudarstvu, ne može biti duži od 40 godina. Registar koncesija prikazuje povijesne podatke, te osim aktivnih ugovora prikazuje i one kojima je istekla koncesija. Računalni program Registra koncesija ne omogućava pregled potraživanja (zaduženja) na određeni datum u godini već samo na dan pregleda.

S obzirom da Ured državne uprave nije ustrojio registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, iako je prema Zakonu bio u obvezi, a postojeća evidencija nije bila potpuna, ažurirana i točna, te zbog utvrđenih nepravilnosti kod upisa novih ugovora u Registar koncesija kao i druge nabrojane nepravilnosti, obrada podataka i obavljanje revizije je bilo otežano. Većina koncesionara ne dostavlja podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na propisanim obrascima, a Ured državne uprave ne vodi evidenciju o dostavljenim obrascima s podacima o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina.

Dio koncesionara ne dostavlja podatke o otkopanim količinama na propisanim UPK obrascima, dok dio koncesionara ne dostavlja sve potrebne podatke (primjerice: otkopanu količinu mineralne sirovine ili tržišnu vrijednost otkopanih količina po m³). Također u pojedinim slučajevima UPK obrasce popunjavaju zaposlenici Ureda državne uprave. Dokaze o uplati naknade za koncesiju dio koncesionara ne dostavlja Uredu državne uprave. Nadzor nad dostavom, kvalitetom i vjerodostojnošću podataka Ured državne uprave nije uspostavio na odgovarajući način. Prema odredbi članka 77. stavka 7. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt dužan je svake godine do 15. ožujka, ministarstvu nadležnom za rudarstvo i Uredu državne uprave, dostaviti dokaz o obračunatim i uplaćenim iznosima naknade za koncesiju za prethodnu godinu.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Navedene obveze propisane su odredbama članaka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina. Obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama ne odnosi se na morsku sol ili građevinski pijesak i šljunak iz morskog dna. Također, koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li rudarski gospodarski subjekti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Također, Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li koncesionari Ministarstvu gospodarstva podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Dio koncesionara dostavljao je Uredu državne uprave podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na obrascu (Evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina), koji je propisan Pravilnikom o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina.

S obzirom da Ured državne uprave dostavljene podatke nije redovito provjeravao, analizirao i sistematizirao niti pravodobno obavještavao koncesionare o njihovim obvezama koje proizlaze iz zakonskih i podzakonskih propisa o koncesijama i rudarstvu te da najvećim dijelom koncesionari nisu dostavljali podatke u kontinuitetu za svaku godinu eksploatacije, Ured državne uprave ne raspolaže cjelovitim podacima o eksploataciji, odnosno ukupnoj količini eksploatiranih mineralnih sirovina do konca 2015.

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti registar istražnih prostora, registar eksploatacijskih polja i popis rudarskih gospodarskih subjekata u skladu sa Zakonom o rudarstvu i Pravilnikom o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima. Predlaže se poduzeti mjere kako bi svi koncesionari iskazivali sve propisane podatke putem propisanih UPK obrazaca. Nadalje, predlaže zatražiti od koncesionara dostavu dokaza o uplati naknade za koncesiju.

Nalaže se pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina, te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbom članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), Ured državne uprave donio je u kolovozu 2012. Pravilnik o unutarnjem redu, kojim su utvrđene ustrojstvene jedinice i njihov djelokrug te broj službenika i namještenika po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća te stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje. Prema navedenom Pravilniku, poslove iz područja rudarstva obavljaju se u Službi za gospodarstvo u Puli i ispostavama (Buzet, Labin, Pazin, Poreč, Rovinj i Umag) 36 zaposlenika koji rade i druge poslove iz područja gospodarstva (upravni savjetnik za gospodarstvo, samostalni upravni referent za gospodarstvo i viši upravni referent za gospodarstvo).

U opisu poslova navedeno je da zaposlenici rješavaju upravne stvari iz područja rudarstva (izdaju odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina, daju koncesiju i sklapaju ugovore za eksploataciju mineralnih sirovina, vode evidenciju o plaćanju novčane naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, dostavljaju propisane obrasce o plaćenju naknadi nadležnim tijelima, provode kontrolu plaćanja novčane naknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina). Iako je Pravilnikom utvrđen isti opis poslova za sve zaposlenike, navedene poslove obavlja voditelj Službe za gospodarstvo u Uredu državne uprave koji rješava upravne stvari iz područja rudarstva, izdaje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina, daje koncesiju i zaključuje ugovore za eksploataciju mineralnih sirovina, a jedan zaposlenik (stručni referent u Puli) unosi podatke u Registar koncesija prema dostavljenim UPK obrascima iz ispostava Ureda državne uprave koje su prikupili zaposlenici od koncesionara.

Od 36 odobrenih eksploatacijskih polja na području Županije na kojima se eksploatiraju ili su se prije eksploatirale mineralne sirovine za proizvodnju građevinskog materijala, Ured državne uprave vodi evidenciju za 19 gospodarskih subjekata koji obavljaju eksploataciju mineralnih sirovina na temelju ugovora, 17 gospodarska subjekta obavljaju eksploataciju na temelju odobrenja za izvođenje rudarskih radova, od kojih dva gospodarska subjekta obavljaju sanaciju s eksploatacijom, jedan rudarski subjekt je završio eksploataciju, a tri su u mirovanju.

U tablici broj 2 daju se podaci o odobrenim istražnim prostorima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem početkom 2016.

Tablica broj 2

Odobreni istražni prostori mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije

Redni broj	Naziv istražnog prostora	Vrsta mineralne sirovine	Trajanje odobrenja	Površina istražnog prostora u ha	Novčana naknada za istraživanje u kn		
					Obveza ovlaštenika prostora	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Cikavac	Tehničko- građevni kamen	-	-	182.198,00	182.198,00	0,00
2.	Gusta Vala		-	-	70.837,00	70.837,00	0,00
3.	Gradišće I		29.4.2009.- 29.4.2012.	-	-	23.040,00	23.040,00
Ukupno				-	276.075,00	276.075,00	0,00

U tablici broj 2 nisu navedeni podaci o trajanju odobrenja te površinama istražnih prostora jer Ured državne uprave ne vodi registar istražnih prostora, a za istražne prostore Cikavac i Gusta Vala nema rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina.

Za odobrene istražne prostore mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije ukupno su utvrđene obveze za naknade za istraživanje u ukupnom iznosu 276.075,00 kn, koje su u cijelosti naplaćene. Novčane naknade za istraživanje naplaćene su u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do svibnja 2013., s time da su ovlašteniku naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja.

Od navedenih istražnih prostora odobrenih ranijih godina, za istražne prostore Cikavac i Gusta Vala su donesena rješenja o utvrđivanju eksploatacijskog polja, a na istražnom prostoru Gradišće I završeno je istraživanje. Tijekom obavljanja revizije (srpanj 2016.), Ured državne uprave nema aktivnih istražnih prostora.

U tablici broj 3 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, te podaci o obvezama uplate fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 3

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Uplaćena naknada	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
Tehničko-građevni kamen						
1.	Plovanija	22.11.2011.-31.12.2020.	17,25	124.200,00	124.200,00	0,00
2.	Prašćari	3.11.1992.-11.5.2015.	12,00	72.659,00	72.659,00	0,00
3.	Kuk	28.10.1998.-11.5.2015.	18,75	112.537,00	112.539,00	0,00
4.	Mečari	-	0,39	2.800,00	2.486,00	314,00
5.	Podberam	-	-	192.672,00	192.672,00	0,00

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn			
				Obveza ovlaštenika polja	Uplaćena naknada	Nenaplaćeno s kamatama	
	1	2	3	4	5	6	
6.	Vršine	6.12.2000.-6.12.2002.	17,89	105.370,00	105.424,00	0,00	
7.	Vidrijan	3.2.1999.-3.8.1999.	-	58.774,00	59.686,00	0,00	
8.	Vidrijan Tivoli	24.11.1995.-	9,75	74.108,00	18.000,00	56.108,00	
9.	Španidigo (jug)	21.7.1995.-	-	20.590,00	20.632,00	0,00	
10.	Španidigo (sjever)	26.6.1996. -	3,00	23.127,00	28.635,00	0,00	
11.	Monte Pozzo	17.3.1993.-17.3.1994.	-	50.701,00	50.700,00	1,00	
12.	Antenal	25.8.2004.-	30,43	274.367,00	274.368,00	0,00	
13.	Vilanija	2.3.1999.-2.9.1999.	51,00	284.281,00	284.282,00	0,00	
14.	Kontrada	11.3.2002.-	2,59	11.199,00	11.479,00	0,00	
15.	Gromače	31.7.1997.-31.7.1999.	-	25.174,00	45.362,00	0,00	
16.	Tambura	29.7.1996.-29.11.1996.	-	23.192,00	31.200,00	0,00	
17.	Križarovica	21.12.2004.-21.12.2006.	-	105.840,00	105.840,00	0,00	
18.	Krase	22.12.2004.-22.12.2006	-	67.620,00	67.620,00	0,00	
19.	Maklavun	06.10.1998.-	-	22.977,00	22.983,00	0,00	
20.	Sandarovo	14.6.2005.-14.12.2006.	6,30	40.176,00	42.969,00	0,00	
21.	Valtura	7.3.1983.-2035.	-	186.037,00	185.275,00	762,00	
22.	Vranja	15.10.1993.-15.10.1994.	-	60.417,00	65.212,00	0,00	
23.	Podrola	10.6.1996.-10.9.1996.	18,90	143.581,00	143.581,00	0,00	
24.	Šumber I	-	8,41	60.984,00	60.984,00	0,00	
25.	Šumber II	-	18,15	130.608,00	130.608,00	0,00	
26.	Lakovići	24.10.1996.-24.10.1997.	-	82.199,00	84.372,00	0,00	
27.	Goda	17.10.1997.-	3,75	25.853,00	25.901,00	0,00	
28.	Granavača	02.5.2001.-02.5.2026.	6,70	64.656,00	0	64.656,00	
29.	Rupa	18.3.2002.-18.3.2003.	-	46.051,00	54.368,00	0,00	
30.	Gusta Vala	24.8.2011.-24.8.2016	-	86.362,00	86.362,00	0,00	
31.	Cikavac	24.8.2011.-24.8.2014	-	51.781,00	69.109,00	0,00	
32.	Žminj	27.9.1982.-	-	32.236,00	35.444,00	0,00	
33.	Gradišće	31.12.1996.-	8,44	55.797,00	55.797,00	0,00	
34.	Sablica	4.2.2002.-4.2.2004.	1,60	10.657,00	0,00	10.657,00	
Ciglarska glina							
35.	Vale Novaki	-	10,34	21.400,00	21.400,00	0,00	
36.	Rakov potok	-	-	34.601,00	34.601,00	0,00	
Ukupno				-	2.785.584,00	2.726.750,00	132.498,00

U tablici broj 3 dijelom nisu navedeni svi podaci o trajanju odobrenja te površinama eksploatacijskih polja jer Ured državne uprave ne vodi registar eksploatacijskih polja.

Od početka primjene naplate fiksnog dijela naknade za koncesiju do svibnja 2016. utvrđene su obveze u iznosu 2.785.584,00 kn, koje su najvećim dijelom naplaćene zajedno s pripadajućim kamatama u iznosu 2.653.086,00 kn, a nenaplaćeno je 132.498,00 kn, dok preplata iznosi 73.664,00 kn.

Ovlaštenici na eksploatacijskim poljima Kuk, Vilanija, Antenal, Vranja, Vršine, Goda, Lakovići, Gromače, Španidigo (jug), Španidigo (sjever), Sandarovo, Žminj, Maklavun, Cikavac, Rupa, Kontrada, Tambura i Vidrijan su preplatili naknadu u ukupnom iznosu 73.664,00 kn.

Obračun fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine odnosno naknade za površinu eksploatacijskog polja propisan je odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011., Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014.

S obzirom da Ured državne uprave nije ustrojio registar eksploatacijskih polja, koji bi trebao sadržavati podatke o površinama eksploatacijskih polja na području Županije, tijekom obavljanja revizije (srpanj 2016.) bila je otežana provjera obračuna fiksnog dijela naknade za koncesiju.

Od 36 eksploatacijskih polja ishođene su koncesije za 33 eksploatacijska polja, a za tri (Gusta Vala, Cikavac i Sablica) nisu. Odredbom članka 167. stavaka 5. i 7. Zakona o rudarstvu, propisano je da fizička ili pravna osoba, kojoj je rješenjem odobreno eksploatacijsko polje mineralnih sirovina i koja nije ishodila koncesiju za eksploataciju u određenom roku, gubi pravo na eksploatacijsko polje istekom toga roka, neovisno o roku na koji je utvrđeno eksploatacijsko polje, te ovlaštenik polja po sili zakona postaje Republika Hrvatska.

Državni ured za reviziju predlaže za tri eksploatacijska polja (Gusta Vala, Cikavac i Sablica), čiji ovlaštenici nisu u roku ishodili rudarsku koncesiju, provesti postupak prijenosa ovlaštenja na Republiku Hrvatsku.

Za eksploatacijsko polje Sablica u Registru koncesija se vodi potraživanje za fiksni dio naknade u iznosu 10.657,00 kn, a odnosi se na obračun fiksnog dijela naknade od 2010. do konca 2015. Nad ovlaštenikom eksploatacijskog polja Sablica otvoren je stečajni postupak početkom 2013. Prema uvidu u Zapisnik sa ročišta za sklapanje predstečajne nagodbe nad dužnikom od 18. listopada 2013., Ured državne uprave nije prijavio potraživanja za naknadu za koncesiju (fiksni dio) u ukupnom iznosu 10.657,00 kn u stečajnu masu, te Ured državne uprave nije poduzimao mjere naplate osim obavijesti o dugu.

U svibnju 2001., na temelju zahtjeva, doneseno je rješenje kojim se rudarskom gospodarskom subjektu odobrava eksploatacijsko polje Granavača. U travnju 2003. Ured državne uprave je dodijelio ovlašteniku koncesiju za izvođenje rudarskih radova. Prema podacima u Registru koncesija, fiksni dio naknade za koncesiju koncesionar nije plaćao od ožujka 2010. do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.). Ured državne uprave je poslao deset obavijesti o dospeljoj, a nepodmirenoj naknadi od ožujka 2013. do srpnja 2016., dok druge mjere naplate nije poduzimao. Ukupni dug koncesionara iznosi 64.656,00 kn.

U veljači 2016. Ured državne uprave je donio rješenje kojim se utvrđuje prestanak važenja rješenja iz 1995. kojim se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju tehničko-građevnog kamena Vidrijan Tivoli te brisanje navedenog eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja. Rudarski inspektor je izdao potvrdu da su provedene sve mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš. Grad Pula-Pola je podnio zahtjev Uredu državne uprave za brisanjem navedenog eksploatacijskog polja, jer prostorno-planskom dokumentacijom na navedenoj lokaciji je planirana gospodarsko-privredna, industrijsko-zanatska namjena. Trgovačko društvo je na eksploatacijskom polju Vidrijan Tivoli trajno obustavilo eksploataciju u travnju 2011., a u lipnju 2012. nad koncesionarom je pokrenut stečajni postupak.

U ožujku 2016. Ured državne uprave je u Registar koncesija poslao obrazac za prijavu stečaja koncesionara. Ured državne uprave nema podatke jesu li potraživanja za fiksni dio naknade (56.108,00 kn) prijavljena u stečajnu masu koncesionara. Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te plaćanja svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo.

Također je dužan do 1. lipnja tekuće godine, za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu financija izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara, a osobito u odnosu na plaćanje naknade za koncesiju, poduzete radnje vezane uz nadzor rada koncesionara, pokrenute mjere prisilne naplate naknade za koncesiju i drugih novčanih obveza po osnovi nalaza/rješenja inspekcijskih i drugih službi, raskinute ugovore o koncesiji i one koji su u procesu raskida, poslovanje koncesionara kada je to društvo posebne namjene, izvršenje podugovora i ugovora s takvim svojstvom koje je zaključio koncesionar, a koji su vezani uz ugovor o koncesiji, te druge bitne podatke o izvršenju ugovora o koncesiji. Izvješće se dostavlja na obrascu koji Ministarstvo financija objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Ured državne uprave je pratio izvršavanje plaćanja naknade za koncesiju pribavljanjem od koncesionara UPK obrasce. Ured državne uprave nije dostavljao izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara na propisanom obrascu, Ministarstvu financija.

U prosincu 2013. Ministarstvo financija, Uprava za financijsko upravljanje, unutarnju reviziju i nadzor, Sektor za financijski i proračunski nadzor dostavio je zapisnik o nadzoru poduzimanja mjera i radnji u svrhu potpune i pravodobne naplate naknade za koncesiju u Uredu državne uprave. Nadzor je izvršen za razdoblje od siječnja do konca kolovoza 2013., za jedanaest koncesionara o čemu je sastavljen zapisnik u kojem je navedeno da Ured državne uprave nije poduzimao mjere i radnje u svrhu potpune i pravodobne naplate naknade za koncesiju.

Državni ured za reviziju nalaže pravodobno poduzimati mjere radi naplate fiksnog dijela naknade za koncesiju u skladu s odredbama Zakona o koncesijama. Nadalje, nalaže dostavljati izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara u propisanim rokovima na propisanom obrascu u skladu s odredbom Zakona o koncesijama.

U tablici broj 4 daju se podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su izdana odobrenja za izvođenje rudarskih radova i zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 4

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su izdana odobrenja za izvođenje rudarskih radova i zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Obveze koncesionara	Uplaćena naknada	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko-građevni kamen					
1.	Plovanija	15.3.2016.-31.12.2020.	1.599.613,00	1.599.617,00	0,00
2.	Praščari	20.6.2016.-31.12.2033.	549.016,00	549.018,00	0,00
3.	Kuk	20.6.2016.-31.12.2036.	97.199,00	97.199,00	0,00
4.	Mečari	27.10.1993.-	0,00	0,00	0,00
5.	Podberam	28.2.2005.-	1.336.137,00	1.336.137,00	0,00
6.	Vršine	20.2.2015.-1.12.2026.	417.188,00	417.736,00	0,00
7.	Vidrijan	29.11.1999.-9.11.2016.	783.524,00	783.524,00	0,00
8.	Vidrijan Tivoli	19.10.1993.-	285.905,00	273.101,00	12.804,00
9.	Španidigo (jug)	20.11.1995.-	399.068,00	399.078,00	0,00
10.	Španidigo (sjever)	5.5.2016.-1.9.2043.	173.889,00	173.889,00	0,00
11.	Monte Pozzo	14.01.1994.-	129.819,00	109.085,00	20.734,00
12.	Antenal	7.9.2012.-31.12.2015	1.029.565,00	991.168,00	38.397,00
13.	Vilanija	7.7.2015.-11.5.2021.	72.996,00	72.983,00	13,00
14.	Kontrada	18.01.2011.-8.01.2041.	915,00	915,00	0,00
15.	Gromače	17.12.1998.-	0,00	63.576,00	0,00
16.	Tambura	25.11.1997.-	236.207,00	236.212,00	0,00
17.	Križarovica	18.9.2007.-31.12.2025.	0,00	0,00	0,00
18.	Krase	9.2.2012.-15.12.2031.	7.982,00	7.982,00	0,00
19.	Maklavun	30.11.1998.-	58.003,00	58.013,00	0,00
20.	Sandarovo	1.12.2008.-31.8.2019.	186.271,00	175.795,00	10.476,00
21.	Valtura	14.4.1993.-	308.402,00	308.272,00	130,00
22.	Vranja	15.10.1993.-	1.214.499,00	1.214.499,00	0,00
23.	Podrola	8.11.2010.-4.5.2011.	6.092.725,00	6.092.725,00	0,00
24.	Šumber I	8.8.2012.-31.12.2030.	289.752,00	296.877,00	0,00
25.	Šumber II	8.8.2012.-31.12.2051.	456.984,00	457.065,00	0,00
26.	Lakovići	4.8.1998.-	195.978,00	196.016,00	0,00
27.	Goda	29.3.2016.-1.12.2039.	60.327,00	60.307,00	20,00
28.	Granavača	10.5.2001.-2026.	71.685,00	70.913,00	772,00
29.	Rupa	29.6.2007.-31.07.2022.	540.740,00	540.802,00	0,00
30.	Žminj	24.11.1995.-	642.978,00	643.232,00	0,00
31.	Gradišće	2.6.2008.-30.6.2018.	433.076,00	433.076,00	0,00
Ciglarska glina					
32.	Vale Novaki	4.9.2003.-29.7.2008.	225.571,00	225.571,00	0,00
33.	Rakov potok	-	70.834,00	70.834,00	0,00
Ukupno			17.966.848,00	17.955.217,00	83.346,00

Utvrđene su obveze koncesionara za varijabilni dio naknada za mineralne sirovine od početka ustroja Registra koncesija do svibnja 2016. u ukupnom iznosu 17.966.848,00 kn, koje su najvećim dijelom naplaćene zajedno s pripadajućim kamatama u iznosu 17.883.502,00 kn, a nenaplaćeno je 83.346,00 kn, dok je preplata iznosila 71.715,00 kn.

Preplata u ukupnom iznosu 71.715,00 kn u Registru koncesija se vodi za koncesionare na eksploatacijskim poljima Tambura, Rupa, Maklavun, Žminj, Španidigo (jug), Gromače, Lakovići, Vršine, Plovanija, Šumber I, Šumber II, Praščari.

Ured državne uprave ne raspolaže cjelovitim i sistematiziranim podacima o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina, jer koncesionari najvećim dijelom nisu dostavljali podatke o otkopanim količinama za svaku godinu eksploatacije, a Ured državne uprave dostavljene podatke nije provjeravao, analizirao i sistematizirao niti pravodobno obavještavao koncesionare o njihovim obvezama koje proizlaze iz zakonskih i podzakonskih propisa o koncesijama i rudarstvu. Također, ne raspolaže ni cjelovitim i sistematiziranim podacima o tržišnoj vrijednosti otkopanih/pridobivenih mineralnih sirovina.

Potraživanja u ukupnom iznosu 83.346,00 kn se odnose na dospjeli dug koncesionara do travnja 2016., i to najvećim dijelom za eksploatacijska polja Antenal u iznosu 38.397,00 kn, Monte Pozzo u iznosu 20.734,00 kn, Vidrijan Tivoli u iznosu 12.804,00 kn i Sandarevo u iznosu 10.476,00 kn.

Na eksploatacijskim poljima Monte Pozzo, Sandarevo i Antenal koncesionari uredno plaćaju fiksni dio naknade, dok varijabilni dio naknade do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.) nije podmiren. Ured državne uprave osim što je slao obavijesti koncesionarima o nepodmirenoj naknadi za koncesiju nije poduzimao druge mjere naplate. Same obavijesti nemaju požurnicu na naplatu, nemaju upozorenja ako se ne plati na određeni rok da će se dug ovršiti prisilnom naplatom. Na eksploatacijskom polju Vidrijan Tivoli nad koncesionarom je pokrenut stečajni postupak u lipnju 2012. Ured državne uprave nema podatke jesu li potraživanja za varijabilni dio (12.804,00 kn) naknade prijavljena u stečajnu masu koncesionara. Prema odredbi članka 51. stavak 9. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije odgovoran je za potpunu i pravodobnu naplatu naknade za koncesiju.

Izvođenje rudarskih radova pri eksploataciji mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Gromače odobreno je prema rješenju iz 1998. Nositelj odobrenja uredno podmiruje fiksni dio novčane naknade, a za varijabilni dio ne dostavlja UPK obrasce s podacima o količinama otkopane mineralne sirovine i visini naknade za koncesiju (varijabilni dio). Uvidom u Registar koncesija, nositelj odobrenja je počevši od 2012. izvršio uplate u ukupnom iznosu 63.576,00 kn koje se vode kao preplata jer nije dostavio ispunjene UPK obrasce Uredu državne uprave. Ured državne uprave je u prosincu 2013. te u srpnju 2016. poslao obavijest o dospjeloj a nepodmirenoj naknadi za koncesiju te je zatražena dostava dokaza o izvršenim uplatama. Zbog navedenog, obveze za varijabilni dio naknade nisu u cijelosti evidentirane u Registru koncesija, što nije u skladu s odredbom članka 10. Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, prema kojoj rudarski gospodarski subjekt koji je koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je dostaviti nadležnom tijelu za rudarstvo podatke za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina i tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u prethodnom kvartalu, najkasnije osmoga dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestoga dana narednog kvartala. Iz navedenog proizlazi da Ured državne uprave ne raspolaže pravodobno, potpunim i ažuriranim podacima potrebnim za upis u Registar koncesija, a kao davatelj koncesija trebao bi pravodobno raspolagati točnim i potpunim podacima o poslovanju koncesionara, kako bi mogao pravilno i u cijelosti utvrditi obveze koncesionara, pratiti izvršenje tih obveza, pravodobno poduzimati mjere naplate potraživanja te izvješćivati nadležna tijela (Ministarstvo financija i nadležno državno odvjetništvo) o izvršenju obveza.

Državni ured za reviziju nalaže kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju, u slučajevima neizvršavanja obveza poduzimati mjere naplate potraživanja u skladu s odredbama Zakona o koncesiji. Predlaže se poduzeti aktivnosti za dostavu UPK obrazaca i dokaza o izvršenim uplatama, te zatražiti financijski nadzor od nadležnog ministarstva nad eksploatacijskim poljem Gromače.

Rudarski gospodarski subjekti u postupku dodjele koncesije moraju izraditi Elaborat o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju. Na temelju elaborata i druge priložene dokumentacije Povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina donosi rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koju je rudarski gospodarski subjekt dužan potvrditi svakih pet godina. Rješenja o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koja nadležno povjerenstvo dostavlja Uredu državne uprave, ne sadrže podatak o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata. Nije propisana obveza da rudarski gospodarski subjekti dostavljaju elaborat Uredu državne uprave nego samo nadležnom povjerenstvu (Ministarstvo gospodarstva). Ministarstvo gospodarstva (povjerenstvo) ne dostavlja Elaborate o rezervama Uredu državne uprave, te Ured državne uprave nije u mogućnosti pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na navedeni elaborat.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva (Ministarstva gospodarstva) dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine obračunavane su na temelju Odluke o naknadi za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 101/04), koja je bila na snazi od srpnja 2004. do siječnja 2010. i kojom je naknada bila utvrđena u visini 2,6 % ukupnog prihoda ostvarenog prodajom mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade bio utvrđen u visini 7,5 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od travnja 2011. do svibnja 2014. i kojom je varijabilni dio naknade bio utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, te Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, s time da su pojedinim koncesionarima naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva provodi inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. Prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave, rudarska inspekcija je od 2013. do 2016. obavila jedan inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova, na eksploatacijskom polju Goda, o čemu je sastavljen zapisnik i doneseno rješenje, koje je dostavljeno Uredu državne uprave.

Koncem ožujka 2016. rudarski inspektor je donio rješenje kojim zabranjuje izvođenje radova na eksploatacijskom polju Goda sve dok koncesionar na poslove odgovornog voditelja izvođenja rudarskih radova eksploatacije mineralnih sirovina, ne zaposli odgovornu stručnu osobu s odgovarajućom stručnom spremom, radnim iskustvom i položenim stručnim ispitom za obavljanje eksploatacije mineralnih sirovina. Prema objašnjenju voditelja službe gospodarstva Ureda državne uprave ne vodi se evidencija o inspekcijskim nadzorima i ne može se utvrditi koliko je bilo tijekom navedenog razdoblja inspekcijskih nadzora na području Županije.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspekcijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji radi provjere podataka o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina i iskazanoj tržišnoj vrijednosti koje koncesionari dostavljaju Uredu državne uprave.

Za eksploatacijsko polje Tambura, Ured državne uprave je u studenom 1997. donio rješenje kojim se odobrava izvođenje rudarskih radova ovlašteniku navedenog eksploatacijskog polja. Ured državne uprave je u srpnju 2015., po službenoj dužnosti temeljem Zakona o rudarstvu, zamijenio pravomoćno rješenje iz studenog 1997. (kojim se odobrava izvođenje rudarskih radova) za rješenje o koncesiji, ali nije zaključen ugovor do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.). Sukladno točki 6. navedenog rješenja koncesionar treba zaključiti ugovor o koncesiji s Uredom državne uprave. Rješenjem nije utvrđen rok trajanja koncesije. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 166. stavak 1., 2. i 3. Zakona o rudarstvu, prema kojima se fizičkoj osobi ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta – odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo na eksploataciju mineralne sirovine, to odobrenje zamjenjuje se za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu do isteka roka navedenog u tom odobrenju. Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem sukladno provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a isti ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo zaključuje ugovor o koncesiji.

Državni ured za reviziju nalaže donositi rješenja u kojima će biti određen rok na koji se daje koncesija u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

Radi spoznaje o funkcioniranju sustava gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2016.), Državni Ured za reviziju zatražio je od jedinica lokalne samouprave na području Županije podatke o njihovim saznanjima o mogućoj protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina te jesu li o tome obavijestili nadležna tijela. Prema dostavljenim podacima, koji nisu cjeloviti s obzirom da dio jedinica lokalne samouprave nije dostavio podatke, jedna jedinica lokalne samouprave (Općina Marčana) je navela da na njihovom području postoji kamenolom koji se treba sanirati i privesti namjeni, ali se ne sanira, a lokalna jedinica može samo predlagati državnim tijelima da poduzmu postupke iz njihove nadležnosti da se sanacija dovrši. Općina Grožnjan-Grisignana navodi da je na području Općine završena eksploatacija mineralnih sirovina na više lokacija, a sanacija prostora nije obavljena. Grad Poreč-Parenzo navodi da su početkom 2016. uvidom na terenu utvrdili da jedno trgovačko društvo odvozi mineralnu sirovinu, te su prijavili rudarskoj inspekciji i Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Prema navedenom, rudarski inspektor je dostavio Gradu zapisnik da je trgovačko društvo u legalnom posjedu dok je Državni ured za upravljanje državnom imovinom u očitovanju naveo da je odvoz mineralne sirovine bez pravne osnove, te da će poduzeti odgovarajuće mjere. Općina Gračišće navodi da većina stanovništva jednog naselja radi nelegalnu eksploataciju mineralnih sirovina te da je bivši koncesionar devastirao veliko područje koje nije nakon eksploatacije sanirano te je nastalo divlje odlagališta otpada. Općina je navedeno prijavila rudarskom inspektor i inspektor zaštite okoliša. Općina Sveti Lovreč u očitovanju navodi da se na eksploatacijskom polju Lakovići vršila eksploatacija bez dokumentacije te da nije bilo sanacije o čemu je Općina obavijestila sve nadležne institucije. Osim toga, na području Općine postoje napuštena četiri kamenoloma koja nisu sanirana. Općina Vrsar predlaže da se u postupak kontrole eksploatacije mineralnih sirovina i sanacije eksploatacijskih polja uključe i jedinice lokalne samouprave, jer one to rade najučinkovitije. Time bi se izbjegli mnogi problemi.

Zbog činjenice da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, od izuzetnog značaja je sprječavanje otuđenja tih resursa, odnosno sprječavanje moguće protupravne eksploatacije. Stoga Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije, kao nadležnih tijela koja obavljaju aktivnosti iz područja rudarstva, te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila moguća protupravna eksploatacija. Učinkovita suradnja trebala bi pridonijeti smanjenju štete počinjene Republici Hrvatskoj te ostvarenju održivog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Izvođenjem rudarskih radova pri eksploataciji mineralnih sirovina utječe se na okoliš te su stoga odredbama Zakona o rudarstvu, između ostalog, propisane obveze rudarskih gospodarskih subjekata u svrhu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi. Sanacijom prostora, prema odredbi članka 12. Zakona o rudarstvu, smatraju se rudarski radovi radi provedbe mjera osiguranja rudarskim radovima otkopanih prostora kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude i imovinu, kao i za prirodu i okoliš, kao i radi privođenja namjeni određenoj dokumentima prostornog uređenja ako su za to ispunjene pretpostavke.

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, te ministarstvo nadležno za pomorstvo ako se rudarski radovi izvode na pomorskom dobru. Ako su provedene mjere osiguranja dovoljne, rudarska inspekcija i inspekcija zaštite okoliša izdaju rudarskom gospodarskom subjektu potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja. Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Za eksploatacijska polja Mečari i Maklavun odobrena je koncesija prema prijašnjim propisima temeljem rješenja za izvođenje rudarskih radova (Mečari od 1993., Maklavun od 1998.), dok je za eksploatacijsko polje Križarovica zaključen ugovor o koncesiji u rujnu 2007. Koncesionari uredno podmiruju fiksni dio novčane naknade, a prema podacima iz Registra koncesija, koncesionari dulji niz godina ne obavljaju rudarske radove, odnosno nema varijabilnog dijela naknade.

Ured državne uprave nema saznanja o provedenoj sanaciji i mjerama osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš na eksploatacijskim poljima Mečari, Maklavun i Križarovica iako su rudarski radovi na navedenim eksploatacijskom poljima trajno obustavljeni sukladno odredbama Zakona o rudarstvu. Prema odredbama članaka 84., 85. i 86. Zakona o rudarstvu, privremeni prekid izvođenja rudarskih radova ne može trajati duže od 180 dana u jednoj kalendarskoj godini. Ako privremeni prekid izvođenja rudarskih radova traje duže od 180 dana u jednoj kalendarskoj godini, smatra se da je koncesionar potpuno i trajno obustavio izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Ako dođe do potpune i trajne obustave izvođenja rudarskih radova na eksploatacijskom polju, tijelo nadležno za rudarstvo mora rješenjem imenovati Povjerenstvo koje će ispitati razloge za obustavu radova, postojanje rezervi mineralnih sirovina te njihovu iskorištenost. Ako Povjerenstvo utvrdi da rezerve mineralnih sirovina nisu iskorištene i da postoji mogućnost daljnjeg izvođenja rudarskih radova, tijelo nadležno za rudarstvo odredit će mjere zaštite preostalih mineralnih sirovina. Ako koncesionar potpuno i trajno obustavi izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je sve planove i skice, mjeračke knjige i ostalu dokumentaciju o stanju radova do tog trenutka predati ministarstvu nadležnom za rudarstvo u roku od 30 dana od dana potpune i trajne obustave izvođenja rudarskih radova. Ova dokumentacija postaje vlasništvo Republike Hrvatske. Ministarstvo nadležno za rudarstvo dužno je dokumentaciju dati na uvid svakoj fizičkoj osobi ili pravnoj osobi koja je zainteresirana za obnovu izvođenja rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Ured državne uprave nema saznanja je li dokumentacija predana nadležnom ministarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s nadležnim inspekcijama utvrditi jesu li koncesionari na eksploatacijskim poljima Mečari, Maklavun i Križarovica proveli sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš, te nakon primitka izvješća od nadležnih inspekcija postupiti u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

Na deset eksploatacijskih polja (Monte Pozzo, Maklavun, Španidigo (jug), Gromače, Lakovići, Mečari, Vranja, Podberam, Valtura i Žminj) izvode se rudarski radovi na temelju rješenja o odobrenju izvođenja rudarskih radova iz prijašnjih godina. Tijekom 2014., 2015. i 2016. pet koncesionara (na eksploatacijskim poljima Maklavun, Španidigo (jug), Lakovići, Podberam i Žminj) su predali zahtjeve za zamjenu odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije u skladu s odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu.

Prema odredbama prostornog plana Županije iz lipnja 2016., na postojećim eksploatacijskim poljima unutar područja ekološke mreže (Valtura, Gromače, Španidigo-jug) mora se dovršiti eksploatacija i izvršiti sanacija najkasnije do isteka valjanosti koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, bez mogućnosti njenog produljenja. Izuzetno je, za ova eksploatacijska polja, moguće produljenje koncesije za eksploataciju, ukoliko se u postupku ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu utvrdi da ova namjena ne utječe negativno na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže. Eksploatacijsko polje Lakovići nije označeno u Prostornom planu Županije kao prostor na kojem je predviđena eksploatacija.

Postojeća eksploatacijska polja koja nisu označena kao prostor na kojem je predviđena eksploatacija u kartografskom prikazu, a imaju važeću koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, eksploatacija se može odvijati do isteka koncesije za eksploataciju, bez mogućnosti njenog produljenja te se moraju sanirati ili prenamijeniti sukladno Prostornom planu Županije i prostornim planovima uređenja gradova i općina.

Prema podacima iz Registra koncesija na eksploatacijskim poljima kontinuirano se provodi eksploatacija mineralnih sirovina, a koncesionari redovno plaćaju fiksni i varijabilni dio koncesijske naknade. Ured državne uprave nema saznanja o stupnju provedene sanacije. Prema odredbi članka 166. Zakona o rudarstvu, fizičkoj osobi ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta – odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo na eksploataciju mineralne sirovine, to odobrenje zamjenjuje se za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama ovoga Zakona do isteka roka navedenog u tom odobrenju. Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem sukladno provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a isti ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo zaključuje ugovor o koncesiji. Tijelo nadležno za rudarstvo dužno je provesti spomenuti postupak zamjene u roku dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu, odnosno do 18. svibnja 2015.

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), Ured državne uprave nije proveo postupak zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije. Prema obrazloženju voditelja Službe za gospodarstvo Ureda državne uprave, broj zaposlenih stalno se smanjuje (odlaskom dvoje zaposlenika može se primiti jedan) što je dovelo do toga da su zaposlenici na poslovima za rudarstvo otišli u mirovinu, a drugim zaposlenicima ti poslovi nisu davani jer već imaju prekomjeren broj upravnih postupaka i drugih poslova tijekom godine. Zbog navedenog, Ured državne uprave nije u mogućnosti donositi rješenja u predviđenim rokovima.

Državni ured za reviziju predlaže za eksploatacijska polja koja zadovoljavaju propisane uvjete, provesti postupak zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije.

Na eksploatacijskom polju Antenal vrši se eksploatacija na temelju ugovora o koncesiji za ograničenu eksploataciju mineralne sirovine tehničko-građevnog kamena u svrhu sanacije, zaključen u rujnu 2012. Rok završetka eksploatacije i sanacije je prosinac 2015. Ugovor je zaključen nakon provedenog postupka, a na temelju zahtjeva za dodjelu koncesije za ograničenu eksploataciju u svrhu sanacije. Eksploatacijsko polje Antenal nije označeno u Prostornom planu Županije kao prostor na kojem je predviđena eksploatacija. Grad Novigrad – Cittanova je odredbama prostornog plana iz 2008., na navedenoj lokaciji odredio plansku namjenu: ugostiteljska turistička namjena (hotel i turističko naselje) te luku posebne namjene državnog značaja (nautički turizam - suha marina). U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2016.), Ured državne uprave nema saznanja je li eksploatacijsko polje Antenal sanirano.

Državni ured za reviziju predlaže u suradnji s nadležnim inspekcijama utvrditi je li koncesionar sanirao eksploatacijsko polje, te ako se utvrdi da koncesionar nije proveo sanaciju, poduzeti mjere kako bi se postupak sanacije na eksploatacijskom polju Antenal proveo u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

U listopadu 2010. Ured državne uprave je izdao rješenje za eksploatacijsko polje Podrola kojim se dodjeljuje rudarska koncesija za izvođenje rudarskih radova za sanaciju i završne radove na eksploataciji tehničko-građevnog kamena. Ugovor o rudarskoj koncesiji zaključen je u studenom 2010. na šest mjeseci. U travnju 2013. koncesionar je podnio zahtjev Ministarstvu gospodarstva za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina. U ožujku 2014., nakon provedenog javnog natječaja za davanje koncesije, Ministarstvo gospodarstva je donijelo rješenje u kojem je odabralo jedinu pristiglu ponudu od trgovačkog društva bivšeg koncesionara. Rješenjem su utvrđeni rokovi koji se daju koncesionaru da dostavi dodatnu dokumentaciju koju je odredilo Stručno povjerenstvo. U siječnju 2015. Ministarstvo gospodarstva ukida rješenje od ožujka 2014., jer koncesionar nije u propisanom roku dostavio traženu dokumentaciju (ishođenu koncesiju u svrhu gospodarskog korištenja pomorskog dobra luke posebne namjene – industrijske luke Podrola – Rakalj). U lipnju 2015. Vlada Republike Hrvatske je donijela Zaključak kojim se zadužuju Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Državni ured za upravljanje državnom imovinom i Ured državne uprave, da poduzmu sve potrebne radnje u cilju raspisivanja jedinstvenog natječaja za zakup zemljišta eksploatacijskog polja tehničko-građevnog kamena Podrola koje je u vlasništvu Republike Hrvatske, rudarsku koncesiju za dovršetak radova na sanaciji eksploatacijskog polja i koncesiju za gospodarsko korištenje luke posebne namjene – industrijske luke Podrola – Rakalj, a u cilju dovršetka sanacije eksploatacijskog polja Podrola i privođenja cjelokupnog područja namjeni kako je planirano dokumentima prostornog uređenja. Rok za rudarsku koncesiju za dovršetak radova na sanaciji eksploatacijskog polja Podrola i koncesije za gospodarsko korištenje luke posebne namjene ne može biti veći od pet godina.

Prema odredbama Prostornog plana Općine Marčana iz 2009., postojeće eksploatacijsko polje Podrola potrebno je sanirati najkasnije do 2010., a planirana namjena prostora je luka nautičkog turizma. Prema objašnjenju Ureda državne uprave, u travnju 2016. objavljena je Obavijest o namjeri davanja koncesije za javne usluge i koncesije za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra. Postupak je u tijeku. Ured državne uprave nema saznanja o stupnju dovršenosti sanacije.

Državni ured za reviziju predlaže pribaviti potvrde rudarske inspekcije o provedbi sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi na eksploatacijskom polju Podrola.

Prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt kojem se daje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti davatelju koncesije jamstvo za troškove sanacije eksploatacijskog polja, a prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, davatelj koncesije dužan je redovito provjeravati valjanost jamstva. Ured državne uprave ne vodi evidenciju primljenih jamstava radi osiguranja naplate naknade za koncesiju, naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji odnosno troškova sanacije eksploatacijskog polja. Tijekom obavljanja revizije (rujan 2016.), Ured državne uprave je dostavio popis jamstava za pet koncesionara, bez podataka o visini jamstva. Uvidom u ugovore o koncesiji za eksploatacijska polja Antenal i Kontrada, utvrđeno je da su koncesionari dostavili jamstva u iznosu 100.000,00 kn odnosno 20.000,00 kn. Dostavljeni popis jamstava ne sadrži jamstva za eksploatacijska polja Antenal i Kontrada.

Ured državne uprave nije provjeravao valjanost jamstava. Odlukom o davanju koncesije za eksploatacijska polja Praščari, Kuk i Goda, Ured državne uprave nije odredio način provjere valjanosti jamstva, što je propisano odredbom članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Državni ured za reviziju predlaže izraditi cjeloviti popis jamstava s podacima o visini jamstva, odrediti način provjere valjanosti jamstva u odluci o davanju koncesije, te redovito provjeravati valjanost pribavljenih jamstava.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i unutarnjim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- Sastavljati srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.
- Ustrojiti registar istražnih prostora, registar eksploatacijskih polja i popis rudarskih gospodarskih subjekata u skladu sa Zakonom o rudarstvu i Pravilnikom o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima. Predlaže poduzeti mjere kako bi svi koncesionari iskazivali sve propisane podatke putem UPK obrazaca. Predlaže se zatražiti od koncesionara dostavu dokaza o uplati naknade za koncesiju. Nalaže se pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina, te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.
- Provesti postupak prijenosa ovlaštenja na Republiku Hrvatsku za tri eksploatacijska polja (Gusta Vala, Cikavac i Sablica) čiji ovlaštenici nisu u roku ishodili rudarsku koncesiju.
- Pravodobno poduzimati mjere radi naplate fiksnog dijela naknade za koncesiju u skladu s odredbama Zakona o koncesijama. Nalaže se dostavljati izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara u propisanim rokovima na propisanom obrascu.
- Kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju, u slučajevima neizvršavanja obveza poduzimati mjere naplate potraživanja u skladu s odredbama Zakona o koncesiji. Predlaže se poduzeti aktivnosti za dostavu UPK obrazaca i dokaza o izvršenim uplatama, te zatražiti financijski nadzor od nadležnog ministarstva nad eksploatacijskim poljem Gromače.

- Zatražiti od nadležnog povjerenstva (Ministarstva gospodarstva) dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehn-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehn-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.
- Zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspekcijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji radi provjere podataka o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina i iskazanoj tržišnoj vrijednosti koje koncesionari dostavljaju Uredu državne uprave.
- Donositi rješenja u kojima će biti određen rok na koji se daje koncesija u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.
- Uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije, kao nadležnih tijela koja obavljaju aktivnosti iz područja rudarstva, te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila moguća protupravna eksploatacija.
- Utvrditi jesu li koncesionari na eksploatacijskim poljima Mečari, Maklavun i Križarovica proveli sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš, te nakon primitka izvješća od nadležnih inspekcija postupiti u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.
- Za eksploatacijska polja koja zadovoljavaju propisane uvjete, provesti postupak zamjene odobrenja za izvođenje rudarskih radova za rješenje o davanju koncesije.
- Utvrditi je li koncesionar sanirao eksploatacijsko polje u suradnji s nadležnim inspekcijama, te ako se utvrdi da koncesionar nije proveo sanaciju, poduzeti mjere kako bi se postupak sanacije na eksploatacijskom polju Antenal proveo.
- Pribaviti potvrde rudarske inspekcije o provedbi sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi na eksploatacijskom polju Podrola.
- Izraditi cjeloviti popis jamstava s podacima o visini jamstva, odrediti način provjere valjanosti jamstva u odluci o davanju koncesije, te redovito provjeravati valjanost pribavljenih jamstava.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju postupanja pri vođenju propisanih registara i evidencija, provođenju postupaka usklađenja s odredbama važećeg Zakona o rudarstvu, kontroli obračuna naknade za mineralne sirovine te provedbi odgovarajućeg nadzora, čime bi se povećala usklađenost s propisima kojima je uređeno gospodarenje mineralnim sirovinama, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave je prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.